

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Ḥamishah ḥumshe Torah

‘im 3 targumim ... pe. Rashi, u-ferush Rashbam u-ferush Mikhlal yofi min
R. Shelomoh ben Melekh u-ferush Be’er reḥovot ‘al diḳduḳe Rashi ...
ve-Sefer ha-Ḥinukh me-Rabenu Aharon ha-Levi be-sof kol ḥeleḳ

Sefer Devarim

Shelomoh ben Yitṣḥaq

Frankfurt de-Oder, 544 [1783 oder 1784]

᠔

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9976

ותתון טבאות והא פתח דשקר בפנים פתחון שיקרא אסתרו קצותיהו : יט ותעבדון לריון היקמא דחשיבי
 למעבד לזאתיהו ותפלון עבדי דבויש מביטון : כ ורשעיא דמשדוריו ושמעון ויבחרון ולא וסיפון למעבד
 חוב קפתמא בישא דריו בניטון : כא ולא תיחוס עיניכון גפשא הרופי גפשא דכו עינא חורף עינא דמי שינא
 חורף שינא דמי דא חורף דא דמי ריגלא חורף ריגלא : א ארום תפסון לסדרי קרבא על בעלי דכביטון
 ומתחבון וספון ותקבין עפון גיתתין וסורטין אלימין סגבון לא תרחלון מנהון ארום קלהון חשיבין כסופיא וברתיקא
 חר קדם ו אלהכון דמסוריה בסעךכון דאפקכון פדקון מארעא דאמרום : ב ויתקבון דאמרו קריבין קאמא קרבא
 ויתקרב פתא דמליל עם עמא : ג וימר קהון שמעו ישראל אתיו מתקרבון ויקא דין לסדרי קרבא על בעל
 דכביטון לא ויום לבכון לא מרתלון ולא מרתתון ולא מתרעון מן קמוריו : ד ארום ו אלהכון שביתיה
 מבקרא דמביטון לאתא מטילכון עם בעלי דכביטון לספרוק יתכון : ה וימללון סרביא עם עמא למימר מאן
 גברא די קניא ביתא חרמא ולא קבע ביה מוויקא לשבילותיה ויהו ויתרב לביהיה דקמא ירום ליה חיבא ותקטיל
 בקרבא ויגבר חובן ישכלליניה : ו ומאן גברא דיעצוב פרמא ולא פרמיה
 מן פתא ותחליה ימד ויתרב רביתיה דקמא ירום ליה חובא דלא פרמיה
 ותקטיל בקרבא ויגבר חובן תחליניה : ז ומאן גברא דקדש איתרמא ולא

ירושלמי
 ולא פרג יתיה :

נסכה

רשי

הסוד הכתוב אשה לאיש וזו עמי אשה כהרין כוונתי איש כגון שהעדות שהרנה את הנפש שחללה את השבת כהרין כוונתי שלא מיעט כאן
 אחותו אלא במקום שיש לקיים בהן הוזה כוונתי הכועל : (כ) ישמעו ויראו : ומאן שרירין ככרזה איש פלוני ופלוני כהרין על סהומי
 כ"ד : (כא) עין בעין : (ב"ק פ"ד) מונו וכו' כן כוונתי : (א) כי תצא למלחמה : סוף הכתוב ישיא וזאתה לבאן
 לומר לך שחין ממוסר אבך וזאת למלחמה : ד"א לומר לך אם עשית משפט נדק אתה מוכנסת שאם תנא למלחמה אתה נזכר וכן דוד הוא אומר
 (תהלים קיט) עשיתי משפט ונדק כל תכתי ליוגטי : על אובך : יהיו נעימן כאובים אל תרחם עליהם כי לא ירחמו עליך : סוס
 ורפא : פועל כלס כסוס אחד וכן הוא אומר (שופטים ו) והכית את מדון כלס אחד וכן הוא אומר (שמות שו) כי בא סוס פרעה :
 עמיתב מתן : בעיניך היתרב הכל בעיני אינורם : (ב) כקרבכם אל המלחמה : סוף ללחמכם מן הספר מנכול ארבע :
 ונגישתהו : (סוטה מב) המושח לכדוהוא הנקרא מוסח מלחמה : ודבר אל העם : (שם) כלסון הקדש : (ג) שמעו ישראל :
 (שם) חפלו חין ככס וזאת אלה קריאת שמע כלכד כדתי אתם שישע אתכם : על אובים : חין חלו אחיכם שאם תפלו כידם אינם
 מרחמים עליכם חין וזאת מלחמת יבודה עם ישראל שנאמר להלן (ד"ה ב"ה) ויקומו האנשים אשר נקבו בשמות וימזיקו בשביה וכל מערומיהם
 הלסישום מן השלל וילבישום ויגעילום ויחילו וישקום ויסוכום וינהלום בתמורים לכל כושל ויכיוסו ויחיו עיר התמרים חלל אחיהם וישבו
 שומרון אלא על אחיכם אתם הולכים לפיך פתחוקו למלחמה : אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו : (סוטה מב)
 ארבע אזהרות כנגד ארבעה דברים שחלבי האומות עושים מניפין כטריסיה כדי להקיסן זה לזה כדי להשמיע קול שיפזו חלו שכנגדן ויטו
 וירויסם כפוסים ויזנהילין אותם להשמיע קול שעת פרשות סוסיהם ונוחין בקולם ותוקעין בשופרות ומיני משמיעי קול : אל ירך
 לבבכם : מהלת סוסים : אל תיראו : מהגפת התריסין : ואל תחפזו : מקול הקרנות : ואל תערצו : מקול הצומה : כי ה' אלהיכם
 וגו' : הם כלים כנגדו של כשר דם ואתם כלים כנגדו של מקום פלשתיס ברו כנגדו של גלית מיה היה סופוכל ונפלו עמו : ההולך
 עמכם : והמחנה הארון : (ה) ולא הנכו : לא דרבו : מנוך : לשון התמלה : ואיש אחר יחנכו : ודבר של עגמת נפש הוא זה :
 (ו) ולא חללו : לא פדאו כשנה הרביעית

רשב"ם

(ה) ילך וישכב לביתו אם ירך לכסו וירא חזלו פן ימות כוללמה וגו' שיש כותן אל לבו כשהולך למלחמה ודואג שמא חין לי מול לחנך את ביתי
 או חז אשת יאוש את כרתי ולכן גרם מולי ללכת עתה למלחמה ומתוך ירא למות ושלשה מעשים הזכיר בית וזשה וכרם : ולכסוף כולל כל
 הכרמים מיה האיש הירא ורך הלכס פין באלו שאמרנו בין בכרמים אחרים : וכן כקבלת מונה שלשה דברים ומור ומללמה ויתרון לחם :

מכלל יופי

כ (כ) (קקרקס) : בא העין בקמין חטף והפא בקמין
 רחב כמו אם היתה העין רגונית ישעיהל
 יעו קאמס והיה משפטו קקרקס כמו יזעיה קתקשקס
 את דיעיר יאו קקרקס כמו

כרשיתג אקלקס : (ה) (ולא תנכו) החחלת
 האכילה בבית חדש יקרא חנוך ומנהגהוא שעושים
 סעודה ושמהה באכילה הראשונה שיואכלו בבית חדש ולפיך
 אמר ולא חנכו : (ו) (אשר נטע כרם) : בא מלרע
 שלא

אִשָּׁה וְלֹא לְמַחְה יִלְךְ וְיֵשֶׁב לְבֵיתוֹ פְּנֵי-יְמוֹת
 בְּמַלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יִקְחָהּ : ח וַיִּסְפוּ
 הַשְּׂטָרִים לְדַבֵּר אֶל-הָעָם וַאֲמָרוּ מִי-הָאִישׁ
 הַזֶּה וְרַךְ הַלֵּבב יִלְךְ וְיֵשֶׁב לְבֵיתוֹ וְלֹא-יָמַס
 אֶת-לֵבָב אֲחֵיו בְּלִבָּבוֹ : ט וְהָיָה כְּכֹלֹת
 הַשְּׂטָרִים לְדַבֵּר אֶל-הָעָם וּפְקֻדוֹ שָׂרֵי צְבָאוֹת
 שְׁבִיעֵי בְּרֵאשׁ הָעָם : ס י כִּי-תִקְרַב אֶל-
 עִיר לְהִלָּחֵם עָלֶיהָ וְקִרְאתָ אֵלֶיהָ לְשָׁלוֹם :
 יא וְהָיָה אִם-שָׁלוֹם תִּעֲנֶנּוּ וּפְתַחְתָּ לָךְ
 וְהָיָה כָל-הָעָם הַנִּמְצָא-בָּהּ יִהְיוּ לְךָ לְמַס
 וְעִבְדוּךָ : יב וְאִם-לֹא תִשְׁלַח עִמָּךְ וְעָשִׂיתָה
 עִמָּךְ מַלְחָמָה וְצָרָה עָלֶיהָ : יג וְנִתְּנָה יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ בְּיָדְךָ וְהָכִיתָ אֹתָהּ כְּכֹל-וְכוּנָה לְפִי-
 קָרָב : יד רַק הַנָּשִׁים וְהַטָּף וְהַבְּהֵמָה וְכֹל
 אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּעִיר כְּכֹל-שִׁלְלָהּ תָּבוֹ גַּךְ וְאִבְלָתָהּ
 אֶת-שִׁלְלֵי אֵיבֶיךָ אֲשֶׁר גָּתַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָךְ :
 טו בֵּן תַּעֲשֶׂה לְכָל-הָעָרִים הַרְחֹקֹת מִמֶּנּוּ
 מֵאֵד אֲשֶׁר לֹא-יִמְעָרֶי הַנּוֹגִים הָאֵלֶּה הַקָּרָה :
 טז רַק מִעֲרֵב הָעַמִּים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר יִהְיֶה
 אֱלֹהֶיךָ גָּתַן לָךְ נִחְלָה לֹא תַחֲיֶה כָל-נִשְׁמָה :
 יז כִּי-תִהְיֶה תַחְרִימִם הַחַמִּי וְהָאֲמֹרִי
 וְהַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרָזִי הַחַוִּי וְהַיְבוּסִי כַּאֲשֶׁר צִוָּה
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ : יח לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא-יִלְטְדוּ
 אַחֲרֵיכֶם לַעֲשׂוֹת כְּכֹל תּוֹעֲבֹתֵיכֶם אֲשֶׁר עָשׂוּ
 לְאֱלֹהֵיכֶם וַחֲשַׂאתֶם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם : ס
 יט כִּי-תִצְוֶה אֶל-עִיר יָמִים רַבִּים לְהִלָּחֵם
 עָלֶיהָ לְתַפְשֶׁהָ לֹא-תִשְׁחִית אֶת-עֵצֶיהָ לְהַדִּיחַ
 עָלֶיהָ בְּרוֹן כִּי מִמֶּנּוּ תֹאכַל וְאֵתוֹ לֹא תִכְרֹת

מצות חקבה

טז

הק"ח

הק"ט

כי

וְיִלְמְאוּ יִתְקַטְלוּ בְּקָרְבָּא וְגַבְרֵי אַחֲרֵי
 יִסְבִּיגָה : ח וַיִּסְפוּ סְרַבְיָא לְמַלְלָא עִם-
 עֲמָא וַיִּמְרוּן מִן-גְּבַרְא דְנַחִיל וְתַבִּיר לְבָא
 יִהְךְ וְיִרְחֹב לְבֵיתֶיהָ וְלֹא-יִתְחַבֵּר יִתְ-לְבָא
 דְאַחֲרֵיהּ כְּלַמִּיה : ט וַיְהִי כִּד-יִשְׁיָצוּן
 סְרַבְיָא לְמַלְלָא עִם-עֲמָא וַיִּמְנוּן רַבְנֵי חִילָא
 בְּרִישׁ עֲמָא : י אַרְיִי-תִקְרַב לְקָרְתָא לְאַנְחָא
 עָלֶיהָ וְתִקְרִי לָהּ מְלִין דְשָׁלָם : יא וַיְהִי
 אִם-שָׁלָם תִּעֲנִינְךָ וְתַפְתַּח לָךְ וַיְהִי כָל-עֲמָא
 דִּישְׁתַּכַּח-בָּהּ יִדְוֹן לָךְ לְמַסְקִי-מִסִּין
 וַיִּפְלְחוּנְךָ : יב וְאִם-לֹא-תִשְׁלַח עִמָּךְ
 וְתַעֲבִיד עִמָּךְ קְרַב וְחִצּוֹר עָלֶיהָ : יג וַיִּמְסְרִינָהּ
 יְי אֱלֹהֶיךָ בְּיָדְךָ וְתַחֲמִי יִתְ-גְּרֵ-דְבוּרָה
 לְפַתְחֵם דְּחָרָב : יד לְחֹד נְשִׂיא וְטַפְלָא
 וְבַעֲרָא וְכֹל דִּיהִי בְּקָרְתָא כְּל-עַדְנָה תִּיבֹז
 לָךְ וְתִיכּוֹל יִתְ-עַדְנָא דְסַנְאָךְ דִּיהִב יְי אֱלֹהֶיךָ
 לָךְ : טו בֵּן תַּעֲבִיד לְכָל-קְרַבְיָא דְרַחֲקִין
 מִמֶּנּוּ לְחַדָּא דְלֹא-מִקְרוֹי עַמְמֵי-הָאֵלִין
 אֲנוּן : טז לְחֹד מִקְרוֹי עַמְמֵי-הָאֵלִין דִּי
 אֱלֹהֶיךָ יִחִיב לָךְ אַחְסָנָא לֹא תִקִּים כָּל-
 נִשְׁמָתָא : יז אַרְיִי-נִמְרָא תַגְּמִרִינוּן תַחֲמִי
 וְאַמּוֹרָאִי כְנַעֲנָאִי וּפְרָזָאִי חַנְזַאי וַיְבוּסָאִי
 כַּמָּא דְפַקְדֵךְ יְי אֱלֹהֶיךָ : יח בְּדִיל דְלֹא
 יִלְפוּן יִתְכּוֹן לְמַעַבְד כְּכֹל תּוֹעֲבֹתְהוֹן דְעַבְדִּין
 לְטַעֲוֹתְהוֹן וְתַחֲבוּן קְדָם-יְי אֱלֹהֵינוּ :
 יט אַרְיִי-רַחֲצוֹר לְקָרְתָא יוֹמִין סְנִיאִין
 לְאַנְחָא עָלֶיהָ לְמַכְבָּשָׁא לֹא-תַחֲבִיר יִתְ-
 אֵילָנָה לְאַרְמָא גְלוּדֵיהּ בְּרוּךְ אַ אַרְיִי מִנִּיה

תיכול

גסכה יהי ויתוב לביתיה דלא יגרום ליה חובא דלא חדי באגמתייה ויתקטל בקרבא נגבר חובו יסכינה : ח וינספון
פרבא למלא עם עמא וימרון מאן רבא נגרא ודחיל מתוביה וליביה מביר יהי ויתוב לביריה דלמא יתקלון
אחי בחובו ויתבר לקחון חיך ליביה : ט וחי בר פסקין פרבא למלא עם עמא וינסון ברבני חילין
גריש עמא : י ארום תקברו לקרמא לסדרא עלה קרבי קרבא ותשררון לונתה פולין למקרי ליה לשלם :

יא ויהי אין מלון דשלם תתיב לכוין ורחפתח
לכוין פילונתה ויהי בר עמא דמשמכת בה יהוון למקרי
גסין ופילונתון : יב ואין לא משלים עמכון
ותעבד עמכון קרבא ותקפון עלה : יג וימקרינה

ירושלמי

ויהי אין מלון דשלם מעני לך ורחפתח לכוין פילונתא
ויהי קל עמא דמשמכתין :

יג אלהכוו פדיכוו ותמתי ית כל דכורה לפתגם דתקב : יד לחוד נשיא וטפלא ובעירא וכל דיהי בקרמא גר
צדא תבון לכוו ותכלון ערי עדי פנאיכוו דיהב : טו היבא מעבדון לכל קרנא דתמיון
מנכוו לתדא דלא מקירו שבקמי עמא האליו העין : טז לחוד סקרו עממיא דחאליו ביי אלהכוו ויהיב
לכוו אסתא לא תקימו כל נשמה : יז ארום נקרא תמרינו חמאי ואמוראי קנענאי ופרנאי ומואי ויבסאי
ויתבא דמקדכוו : יח אלהכוו : יח מן בגלל דלא גפרון ותכוו למעבר בכל מרתקתהון דעקדו לטענותהון
ותחובו קדם : יט ארום תקפון על קרמא קל ימי שבקמא לאגמא קרבא עלה למקדשה בשבתא

לא

רשי

הפירות טעוין לאוכלן כירושלים או לחלן כדמים ולאכול הדמים כירושלים : פן ימות במלחמה . ישוב פן ימות שאם לא ישמע לדברי
הכהן כדאי הוא סימות : (ח) ויספו השוטרים . (טוטה מ"ג) למה לאמר כלן ויספו מוסיפין זה על דברי הכהן שהכהן מדבר ומסמיע
מן שמע ישראל עד להושיע אתכם ומי האיש ושלמי כהן מדבר ושוטר ומשמיעוהו השוטר מדבר ושוטר משמיע : הירא ודך הלכך רבי
עקיבא אומר כמשמעו שאינו יכול לעמוד בקשרי המלחמה ולראות הרב שלופה רבי יוסי הגלילי אומר הירא מעבירות שבידו ולכך תלת לו
תורה לחזור על כית וכרס ושהא לכסות על החזורים פשיל עבירות שכינס שלא יביטו שהם כעלי עבירה והראונו חוזר אומר שמה בכה את הכית
או נטע כרס או ארש אשה : (ט) שרי צבאות . שמעון דין זקפין מלפניהם ומלאחוריהם וכשילין של ברזל כידיהם וכל מי שרצה לחזור
הרשות כיוו לקמח את שוקיו זקפין בני אדם עומדים בקצה המערכה לזקוף את הנפלים ולחוקם כדברים שזכור אל המלחמה ולא תטנום שחלת
כפילה ניסה : (י) כיה הקרב אל עיר . במלחמת הרשות הכתוב מדבר כוונתו מודבר כוונתו מודבר כוונתו מודבר כוונתו מודבר : (יא) כל העם הנמצא בה . (ספרי) אפילו אתה נושא בה כשעבד אומות שכל עמיתך כענין קנתעשה לכל הערים הרסוקות ונא :
(שם) עדי שיקבלו עליהם מיסים ושעבוד : (יב) ואם לא השלים עמך וצוהה עמך מלחמתו . הכתוב מחדש שאם לא השלים
עמך סופה להלחם כך אם תניחנה ותלך : וצרת עליה . חף להרעיבה ולהצמיחה ולהמיתה מיתת תחלואים : (יג) ונתנה ה' אהרן
בידך . אם עשית כל האמור כענין סוף שה' נתנה בידך : (יד) זה טף . חף טף של זכרים ומה חבי מקיים והכית את כל זכרה כנדולים :
(יז) כאשר צוה . לרבות את הנרגשי : (יח) למען אשר לא ילמדו . הא אם עשו תשובה ומתגיירין אתה ראוי לקבלם :
(יט) ימים . שנים : רבים . (שם שבת יט) שלש מאות אחריו חן רבין על עיירות של נכרים פחות מ' ימים קודם לנסת
ולמד

רשב"ם

כל גרוע הוא מכל דבר שהרי דור הולך ודור אחר בא שאין הכנים בדמות חבות . ואין זה זכרון . אבל זה ארץ לעולם עומדת כמו בשעת
יומי בראשית . וכן השטח וחזרו וכולל כל הדברים גיעים . כל חמשה העולם כך הם כולם כחשתי ימי בראשית אבל טורח וגייעה הוא להזכיר
כולם . ולא יוכל איש לדבר ולא תוכל און שמעו חם יספרו לו חלל זה הכלל אין כל חדש ולכלום יש זכרון . אבל אין זכרון לראשונים שאין
הילוד דומה לחולד : (טו) לא תחיה כל נשמה . כשתבא להלחם עליהם לא תקרא להם לשלום כוונ שטרשתלך בשאר אומות .
אלא אם יכאו אליך מדעתם להיות עשך קודם שתלך עליהם כוונ נטעוניהם ויכל אתה להתייחס : (יע) כי תזור אל עיר ימים רבים
ותאטרך למתוך חילנות

מכלל יופי

שלא כמנהג : (ולא חללו) . פירוש שלא עשהו חורין כי
קדוש הוא עד שיפדנו : (ח) (ולא יפסם את לבב אחיו) .
שרשו מסם ולפי שהוא יוצא מפני מלת ארנאמר
שהוא מכני הקלע על דרך מה אקב אלא שהוא לגזרת
אפעול בחולם וזה לגזרת יפעל בפתח . ואפשר שיהיה

(*) (*) (*) כח 28 לגרוע

דברים כ כא שופטים

אונקלוס

כי האדם עץ השדה לבא מפניך במצור :
 ב רק עץ אשר חדע בי לא עץ מאכל
 הוא אתו תשחית וקרת ובנית מצור על-
 העיר אשר הוא עשה עמך מלקמה עד
 דרתה : פ א כי ימצא חלל
 בארמה אשר יהנה אלהיך נתן לך לרשתה
 עפל בשדה לא נודע מי הקהו : ב ויצאו
 זמניה ושפטיה ומרדו אלה העלים אשר
 סביבת החלל : ג והיה העיר הקרבה אל-
 החלל ולקחו זמני העיר ההוא עגלת בקר
 אשר לא עבד בה אשר לא משכה בעל :
 ד והורדו זמני העיר ההוא את העגלה
 אל עתל איתן אשר לא יעבד בו ולא ירע
 וקרפושם את העגלה בנחל : ה ונשו
 הכהנים בע לוי כי הם בחר יהודה אלהיך
 לשרתו ולברך בשם יהוה על פיהם יהיה
 כל ריב וכל נגע : ו וכל זמני העיר ההוא
 הקרבים אל החלל ירצו את יריהם על-
 העגלה השרופה בנחל : ז וענו ואמרו
 ירינו לא שפכה ית הבס הנה ועינינו לא
 ראו : ח כפר לעמך ישראל אשר פדית
 יהנה ואל תחן גם נקי בקרב עמך ישראל
 ונכפר

דשי

כא

הקלל

מפשיד
שפניו

תיכור ונתיה לא תקיץ ארי לא יכאנישא
 אילן חקלא למיעל מן קדמד בצירא :
 כ לחוד אילן דחדע ארי לא יאילן דמיכל
 הוא נתיה תחביל וחקיץ ותבני ברכומין על-
 קרמא דהיא עבדא עמד קרב עד דתכבשה :
 א ארי ישתבח קטילא בארעא דני אלהך
 יתיב לך למרתה רמי בחקלא לא ידיע מן
 קטליה : ב ויפקון סבך ודנגד וימשחון
 לקרניא דבסחניית קטילא : ג ותהי קרמא
 דקריבא לקטילא ויסבון סבי קרמא ההיא
 עגלת תורין דלא אחפלה בה דלא יגדרת
 בניר : ד ויחחון סבי קרמא ההיא ית-
 עגלתא לנחל בניר דלא יתפלח וביה ולא
 יודיע וינקפון סמן ית עגלתא בנחלא :
 ה ויתקרבו בנהיא בני לויא ארי בהון
 אתרעי וי אלהך לשמשויה ולברכא
 בשמא דני ועל מיטריהון יהי כל דין וכל-
 מכתש סנירו : ו וכל סבי קרמא ההיא
 דקריבין לקטילא יסחון ית ידיהון על-
 עגלתא דנקיפא בנחלא : ז וייתבון וימרון
 ידנא לא אשדא ית דמא דרין ועינא לא
 חנא : ח כהניא ימרון כפר לעמך ישראל
 דפרקתא

דפרקתא

לחד שמתח שלום שנים אונ' ימים וכן הוא אומר (שמואל ב) וישב דוד כנקל ימים שנים וכאלתמות הדעות הכתוב מדבר (ספרי) :
 כי האדם עץ השדה . כדי כי משתה כלשון דלשון שנה האדם עץ השדה להכנס בתוך המצור מפני שהי סר כיסורי רעב ומתח כחכמי העיר
 למה תשחיתנו (ד) : (ב) ער דתה . לשון רדיו שפכה כעופה לך : ויצאו זמני . (פוסה סנה סנה דין ד) תחמדים
 שמוקנין אלו סנה דרי גדולה : וכדורו . (סוטה סה) עומקם שהחלל שוכה : אל הערים אשר סביבות החלל . לכלל לידע חיו
 קרובה : (ד) אל לחל איתן . קטש שלל כעבד : דערפד . קונן עדיפה קופץ אתר סקב"ס תבא עגלה בת שנתה שלל עשתה
 פירות ותערף בתקום שחינו עושה פירות לכפר על חריתו שלזה שלל הכימותו לעשות פירות : (י) ירינו לא שפכה . זכר עגלתה על
 לכ זוקני בית דין שוכפי דמים כש חלל לא רחינוהו ופטרמה כלל טמעת וכלל לוייה סכהניש אומרים כפר לעמך ישראל : (ח) וככפר